

Ako na Triedenie odpadu

7 mýtov o triedení odpadu

Pravidlá triedenia odpadu v slovenských podmienkach sa od obce k obci líšia. V niektorých obciach sa niektoré druhy zbierajú inde zase nie. Je nutné, aby sme pre správne triedenie odpadu na školách poznali pravidlá triedenia vo svojej obci. Oslovme teda svoju obec aby sme sa dozvedeli ako to funguje u nás. Vďaka regionálnym rozdielom ale aj vývoji technológií na recykláciu materiálov vznikajú mýty, ktoré sú už časom prekonané ale usídlili v našich domácnostiach – poďme si ich postupne vyvrátiť.

1. “Aj tak všetko skončí v jednom aute!”

Niekde je lacnejším a efektívnejším spôsobom, ak sa plasty a papier zväžajú spolu. Vo väčšine takýchto prípadov má smetiarske auto dve oddelené komory, no ak nie, odpady idú na triediaciu linku, kde sa správne dotriedia.

Doplňujúce informácie :

Môže sa tiež stať, že odpad je v kontajneri príliš znečistený, a ohrozil by tak pracovníkov na triediacej linke. Takto znečistený vytriedený odpad majú povinnosť vyspať do zmesového komunálneho odpadu.

2. Etikety, vrchnáky a spinky preč!

Vrchnáčky a etikety na fľašiach, papierové etikety na konzervách, fólie z papierových obalov či železné spinky z papiera nemusíme odstraňovať, technológia na recykláciu si s nimi hravo poradia. Pri skle tiež nevidia rôzne uzávery, no predsa je lepšie, ak tam nebudú.

3. Nebezpečný odpad ten doma nemáme!

Každý máme. Sú ním napríklad nepoužité lieky, elektroodpad alebo čokoľvek, čo má symbol preškrtnutého odpadkového koša. Ak by sme to vyhodili do koša alebo spláchli do záchoda, môžeme otráviť vodu alebo pôdu. Čo teda s tým?

Takýto odpad patrí do špecializovaných kontajnerov, ktoré sú priamo na to určené alebo na zberný dvor. Lieky odnesieme späť do lekárne, elektroodpad zanesieme do predajne elektro alebo do zberného dvora. Patria tam aj zvyšky a obaly od farieb, riedidiel alebo lakov.

4. Obaly treba poriadne umyť!

Pravdou je, že nesmú byť mastné a nemali by v nich byť zvyšky jedla. Ak teda máte radi jogurty, treba ich dočista dojesť alebo vymyť. Baktérie v čistiarni odpadových vôd sa zvyškom mlieka potešia. Môžeme tam vyhodiť aj obaly od sprchového gélu, šampónu alebo inej drogérie. Tie totiž neobsahujú žiadne nebezpečné látky.

Doplňujúce informácie

Do kontajnerov na plasty sa môžu okrem PET fliaš hádzať tiež vrecká, tašky, fólie aj iné plastové obaly. Nepatria do nich obaly od potravín, v ktorých sú zvyšky jedla. Veľkým problémom je masť. Plastovú fľašu od oleja treba poriadne vymyť, najlepšie prípravkom na riad a teplou vodou. Ak niekto nemôže fľašu od oleja vymývať, nech ju radšej dá do zmesového komunálneho odpadu.

Hlavný partner projektu

Projekt realizujú

5. Kartón z vajíčok patrí do zmesového odpadu

Kartóny od vajec aj rolky od toaletného papiera sú z recyklovaného papiera, takže v minulosti sa triediť nedali. Technika však ide dopredu aj v oblasti nakladania s odpadom preto ich viac ako rok už hádzeme aj do papiera alebo kompostu.

6. Vreckovky a servítky idú do papiera, lebo sú z papiera

Hoci sú papierové vreckovky z papiera, hádzame ich do kompostu alebo zmesového komunálneho odpadu. Baktérie v kompostéri si na nich pochutnajú, pochutnajú, no pracovníci na triediacej linke by z vašich znečistených vreckoviek radosť nemali. Preto ich nehádzame do koša na papier. Nepatrí tam ani masťný, laminovaný, voskovaný alebo inak znečistený papier, lebo s takýmto papierom si recyklačné linky neporadia.

7. Je tento plast recyklovateľný? Nevieť radšej ho hodím do zmesového odpadu

Keď si nie sme istí či daný odpad patrí do plastov, je lepšie ak ho tam predsa hodíme. Zle vytriedený odpad ide na energetické zhodnotenie do spalovne odpadu a nekončí tak na skládke. Keby sme ho hodili na skládku ide priamo

Čo ide do papiera?

Do **modrých nádob** patria papierové obaly, stlačené krabice, lepenka, papierové tašky, noviny, časopisy, letáky, knihy. Je možné ho recyklovať 5-8 x

Nevhadzujeme tam mokrý, masťný alebo inak znečistený papier, samoprepisovací a voskovaný papier, použité plienky a hygienické potreby, nápojový kartón,lobal.

Čo ide do plastov?

Do **žltých nádob** patria plastové fľaše, kelímky, nádoby, plastové sáčky, igelitky, obaly od nápojov, mlieka, šampónov a sprchových gélov, čistiacich prostriedkov, destilovanej vody, plastové fólie. Patrí sem čistý polystyrén, napríklad ten, čo chráni spotrebiče alebo obsah rôznych balíkov.

Nevhadzujeme plasty znečistené chemickými látkami a zvyškami jedál, biologickým odpadom, olejmi. Nepatria sem polystyrénové termoobaly na jedlo, ktoré sú masťné.

Doplnujúce informácie pre mentora:

Pri recyklácii odpadu predstavuje úspora energie až 97 %. Každá obec to má inak, preto si treba zistiť, či do žltého kontajnera náhodou nepatria aj nápojový kartón a plechovky. Vždy však platí jedno pravidlo – pred vyhodnením obal stlač a fľašku uzavri vrchnákom.

Čo ide do skla?

Do **zelených nádob** patria zaváraninové poháre, sklenené fľaše, sklenené obaly, rozbité sklo, sklenené obaly z parfémov a krémov.

Nevhadzujeme tam keramiku, porcelán, zrkadlá, drôtené a lepené sklo, vrstvené bezpečnostné sklo, tabuľové sklo (patrí do zberného dvora), technické sklo, sklo s obsahom chemických látok, televízne

Hlavný partner projektu

Projekt realizujú

obrazovky, žiarovky, výbojky, mliečne a kombinované tabuľové sklo či varné sklo.

Doplňujúce informácie

- porcelán: sklo je roztavený piesok a porcelán je vypálená hlina
- sklo s drôtenou vložkou: bežným spôsobom sa kov a sklo nedajú od seba oddeliť, takýto materiál odnesť do zberného dvora.
- varné sklo: je vyrobené zo špeciálneho skla s posunutou hranicou tavenia
- monitory televízorov a počítačov: sú vyrobené zo skla s prímiesou ťažkých kovov a vo vnútri majú nanesenú vrstvu luminofóru
- zrkadlá: na sklo je nanesená kovová vrstva - je potrebné odovzdať v zberných dvoroch
- automobilové sklá: medzi dvomi sklami je vlisovaná plastová fólia, ktorá pri zrážke udrží črepy pohromade - odovzdať do autoservisu alebo je potrebné odovzdať v zberných dvoroch
- žiarivky a výbojky: majú v sebe zariadenie, ktoré obsahuje ťažké kovy (najmä ortuť).
Ide o nebezpečný odpad - je potrebné odovzdať v zberných dvoroch

Čo ide do kovov?

Do červených nádob patria plechovky, uzávery z pohárov, fliaš, jogurtov, hliníkové riady, alobal, laky na vlasy, dezodoranty.

Doplňujúce informácie

Niektoré obce majú spoločný zber kovového a plastového vytriedeného odpadu.

Kam patria nápojové kartóny ?

Každá obec triedi takéto obaly inak. Treba zistiť, či sa v danej obci triedia a zbierajú do plastov, kovov alebo osobitných nádob. Môžete sa spýtať detí, kam nápojové kartóny patria.

Patria tam čisté nápojové kartóny neznečistené zvyškami jedla. Ak by ste tam ale chceli vhodiť krabičku od džúsu so slamkou, vyšlo by to nazmar a nápojový kartón by sa nezrecykloval. Slamku treba najskôr oddeliť, takisto aj plastové vrchnáky od mlieka alebo iných nápojov.

Čo sa deje pri recyklácii?

Skvelým symbolom triedenia a recyklácie sú aj samotné koše a ich príbeh. Vznikli totiž z použitých zubných kefiek. Keďže kefy sú z viacerých materiálov, nedajú sa správne vytriediť a skončili by na skládke alebo v spaľovni. Takto však dostali nový život. Ako?

1. Z použitých kefiek sa najskôr odstráni hlavička, ktorá je z iného materiálu ako samotné rúčky. Tie sú z čistého polypropylénu.
2. Rúčky sa rozomelú na drť.
3. Drť sa roztaví pri 200 °C a v špeciálnej forme odleje na nový tvar – kôš.
4. Po vychladnutí sa z formy vytiahne parádny nový kôš.

Ako spoznám kam mám hodiť rôzne obaly?

Každý obal má na seba svoje značky, vďaka ktorým ľahko dekodujeme, kam patrí. Vysvetlíme to na príklade jogurtového kelímka, ktorý má označenie PP, to znamená že je z polypropylénu a patrí do plastov. Takto vysvetlíme čo znamenajú jednotlivé značky na slide. Tenké plné šípky znamenajú, že obal sa ešte dokáže zhodnotiť, hrubé, že je obal/výrobok vyrobený z už recyklovaného polypropylénu.

Hlavný partner projektu

Projekt realizujú

Obal z chipsov zložený z viacerých rôznych materiálov, ktoré nemožno od seba ručne oddeliť, je kompozit.

Kompozity sa označujú písomným znakom C/skratkou materiálu, ktorý prevažuje – v tomto prípade LDPE.

Uvedieme aj iný príklad, napríklad škatuľu od džúsu, ktorá je z papiera (PAP), vrstvy polyetylénu (PE) a vrstvy hliníka (ALU) – konečné označenie je C/PAP.

Doplňujúce informácie

Zo všetkých plastov vyrobených na svete v roku 2015 sa na balenie používalo približne 40% a takmer polovica z toho predstavovala obaly využívané na jedlo a pitie.

Označenie obalu údajom o materiálovom zložení slúži na uľahčenie zberu. Informuje nás ako správne triediť obaly po ich použití podľa ich charakteru a zloženia a zároveň nás informuje o miestach, na ktoré ich máme uložiť pre účely opätovného použitia a zhodnocovania vrátane recyklácie, príp. o zákaze ich zmiešania s inými odpadmi.

Značka, ktorá znamená, že obal možno zhodnotiť by mala byť na každom obale. Súčasťou značky je označenie materiálu, z ktorého je obal vyrobený. Uvedené označenie znamená, že obal je možné zhodnotiť a že obal je vyrobený z polypropylénu – tenké plné šípky.

Tento symbol informuje, že výrobok je vyrobený z recyklovaného polypropylénu – hrubé šípky.

Obal zložený z viacerých rôznych materiálov, ktoré nemožno od seba ručne oddeliť, je kompozit. Kompozity sa označujú písomným znakom C/skratkou materiálu, ktorý prevažuje.

Napríklad obal z vrstevných materiálov – nápojový obal (škatuľa na džús): hlavnou zložkou je papier (PAP), ďalej vrstva polyetylénu (PE) a vrstva hliníka (ALU) – označenie bude C/PAP. Podľa možnosti obcí sa nápojové kartóny triedia, ďalšie kompozitné obaly patria do zmesového komunálneho odpadu.

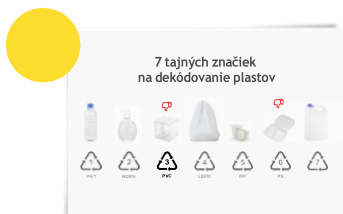

6 tajných značiek na dekódovanie plastov

Študentom v krátkosti vysvetlíme, kde nájdú jednotlivé značky a že všetky symbolizujú plasty, ktoré by mali hádzať do plastov. Vysvetlíme im, že by sme sa mali vyhýbať obalom vyrobeným z PVC a polystyrénu (napríklad termoobalom na jedlo, z ktorých sa pri zahriatí uvoľňuje nebezpečný styren) lebo môžu byť zdraviu a aj prostrediu veľmi nebezpečné.

Doplňujúce informácie

Uvedené plasty, pokiaľ nie sú znečistené, triedime do žltého plastového koša. Pri porovnávaní jednotlivých druhov plastov z environmentálneho hľadiska vychádza najlepšie PE. Naopak

Hlavný partner projektu

Projekt realizujú

najhoršie vychádza PVC. Druhým najhorším materiálom je PS. Pri porovnávaní vychádza oproti PS a PVC dokonca lepšie aj kombinovaný obal (papier z oboch strán potiahnutý tenkou vrstvou PE fólie), ktorý sa používa ako obal na niektoré druhy jogurtov a smotanových krémov. Negatívom je ich jednorazovosť a vo väčšine prípadov aj obtiažna recyklovateľnosť.

Materiál	Písomný znak	Číselný znak
Polyetylén tereftalát	PET	1
Polyetylén vysokej hustoty	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Polyetylén nízkej hustoty	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyrén	PS	6

Dva najčastejšie kódy

Symbole, s ktorými sa stretneme najčastejšie. Prvý symbol hovorí o tom, že odpad je nebezpečný, a preto patrí na špeciálne miesto, nie do bežných kontajnerov. Druhý symbol hovorí o tom, že je obal potrebné správne vytriediť alebo zahodiť do kontajnera.

Hlavný partner projektu

Projekt realizujú

